

## ZMAŘENÉ NADĚJE Poválečné Československo jako křižovatka židovských osudů

26. února – 23. srpna 2015

Praha 18. února 2015 Židovské muzeum v Praze reflektuje 20. století jako éru uprchlíků již druhým výstavním projektem. **Výstava představí málo známé aspekty historie českých zemí po druhé světové válce, spojené s návratem přeživších z koncentračních táborů a tranzitem desetitisíců židovských uprchlíků přes naše území.** Tematicky tak navazuje na předchozí výstavu Židovského Muzea v Praze *Orient v Čechách? Židovští uprchlíci za první světové války*.

Porážka hitlerovského Německa a konec druhé světové války v Evropě znamenaly i konec genocidy osob, které byly na základě zákonů platných na územích ovládaných nacistickým Německem či jeho spojenci označeny za židy či tzv. židovské míšence. Přeživší z českých zemí se postupně vraceli domů a začínali nový život, jehož nedílnou součástí byla vzpomínka na zavražděné.

V Evropě zmítané přesuny populací, politických uprchlíků a bezdomovců se rodily nové hranice. Na východě se množily fyzické útoky na navrátilce, mnohde propukaly nové protizidovské pogromy. Díky své geografické poloze se Československo stalo křižovatkou nadějí tisíců židů bez domova, prchajících zejména z Polska, ale také z Rumunska, Maďarska a Sovětského svazu. Někteří se zde chtěli usadit, jiní přes naše území směřovali do západních okupačních zón Německa či Rakouska a snili o cestě do Ameriky či Palestiny.

Naděje přeživších na nový, poučený svět bez nenávisti, bez neustále opakovaných rasistických a nacionalistických stereotypů byly často konfrontovány se setrvačností byrokracie a propagandy. Předsudky byly zakořeněny příliš hluboko. Po komunistickém převratu se počátkem padesátých let protizidovská hesla do Československa vrátila v plné síle.

Autorem výstavy je filmový dokumentarista Martin Šmok.

**Setkání s autorem výstavy a foto termín: 25. února 2015 od 16 hodin**

**Vernisáž výstavy: 25. února 2015 od 17 hodin**

**Fotografie k výstavě s popiskami a informací o autorských právech:**

<https://drive.google.com/folderview?id=0B-XAXScL8rQfa294TTJPcWlrNFU&usp=sharing>

**Komentovaná prohlídka: 8. března 2015 ve 12 hod. v českém jazyce**

Kapacita komentované prohlídky je 20 osob.

**Židovské muzeum v Praze – Galerie Roberta Guttmanna, U Staré školy 3, Praha 1**

Otevřeno denně kromě sobot a židovských svátků

9 – 16.30 (do 27. března 2015) a 9 – 16 (od 29. března 2015)

## Poznámky pro editory:

1. Židovské muzeum v Praze je největší institucí svého druhu v Evropě. Pečuje o jednu z nejrozsáhlejších sbírek judaik na světě. Ve sbírkách muzea je shromážděno na 40 000 ojedinelých předmětů, 100 000 knih, fotografie a archivní dokumenty. Muzeum spravuje čtyři historické synagogy, Obřadní síň a světoznámý Starý židovský hřbitov; galerii; několik depozitářů; archiv; knihovnu s multimediálním centrem; restaurátorská pracoviště a vzdělávací a kulturní centrum.
2. Židovské muzeum v Praze je setrvale mezi nejnavštěvovanějšími muzei v České republice. V roce 2014 jej navštívilo téměř 580 000 návštěvníků.
3. Muzeum oslaví v roce 2015 již 109 let od svého vzniku. Původním záměrem „Spolku k založení a vydržování Židovského muzea v Praze“ z roku 1906 bylo zachovat cenné umělecké předměty ze synagog, které byly v rámci rozsáhlé přestavby pražského Židovského Města určeny ke zboření.

Muzeum bylo veřejnosti přístupné i po okupaci českých zemí 15. března 1939, i když samotný spolek byl po začátku druhé světové války zrušen. V roce 1942 nacisté po dlouhých jednáních schválili projekt „Židovské ústřední muzeum v Praze“, kam byly v době transportů do ghatt, koncentračních a vyhlazovacích táborů svázeny liturgické předměty ze zrušených židovských obcí a synagog z celého území Protektorátu Čechy a Morava.

Po krátkém poválečném období v čele se státem dosazenou správou bylo muzeum v roce 1950 pod nátlakem převedeno do přímého vlastnictví státu. Jeho činnost byla úředně omezována, některé exponáty byly prodány – mezi nimi například více než tisíc svitků tór, které byly v roce 1965 odvezeny do Spojeného království.

Podmínky pro novou etapu v životě muzea vznikly až po pádu komunistického režimu v roce 1989. Od roku 1994 tak Židovské muzeum v Praze funguje jako nestátní organizace, která široké veřejnosti zprostředkovává historii a současnost, kulturu a vzdělanost židovské komunity v českých zemích. V září 2014 oslaví muzeum 20 let samostatné existence.

4. Galerie Roberta Guttmanna je výstavní prostor určený k prezentaci krátkodobých tematických výstav Židovského muzea v Praze. Byla pojmenována pro známém pražském naivním malíři Robertu Guttmannovi, jehož výstavou svou činnost zahájila. Galerie se nachází v přízemí na severovýchodní straně nového komplexu Židovského muzea v Praze, v ulici U Staré školy 3.
5. Významnou část práce Židovského muzea v Praze představuje osvětová a vzdělávací činnost. Vzdělávací programy jsou určeny nejrozličnějším cílovým skupinám. Nejmenší děti seznamují s židovskou kulturou, tradicemi a zvyky hravou formou. Pro žáky a studenty základních a středních škol jsou připraveny interaktivní programy a přednášky. Součástí nabídky tvoří i pravidelné vzdělávací semináře pro pedagogy a večerní vzdělávací pořady pro širokou veřejnost. Školám i kulturním institucím muzeum nabízí putovní výstavy.

## Další informace:

Kateřina Honskusová  
vedoucí Odboru rozvoje a vztahů s veřejností  
Židovské muzeum v Praze  
T: 222 749 281  
M: 603 867 285  
E: [katerina.honskusova@jewishmuseum.cz](mailto:katerina.honskusova@jewishmuseum.cz)  
[www.jewishmuseum.cz](http://www.jewishmuseum.cz)